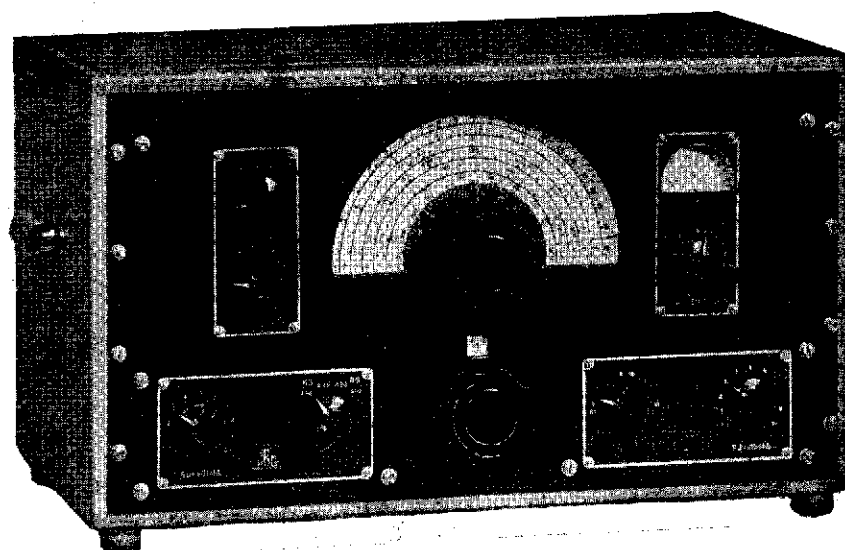
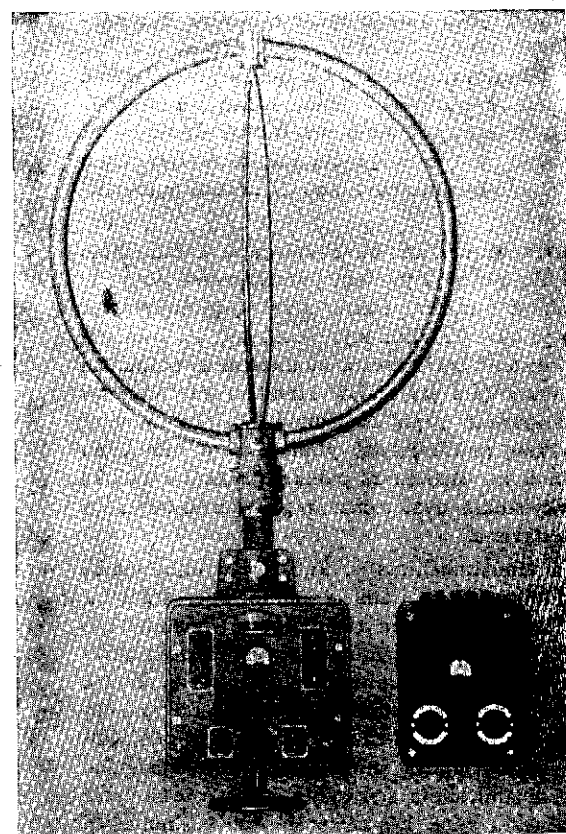

Tutustukaa

L
A
I
V
A
R
A
D
I
O

●
U
U
T
U
K
S
I
M
M
E
!
●

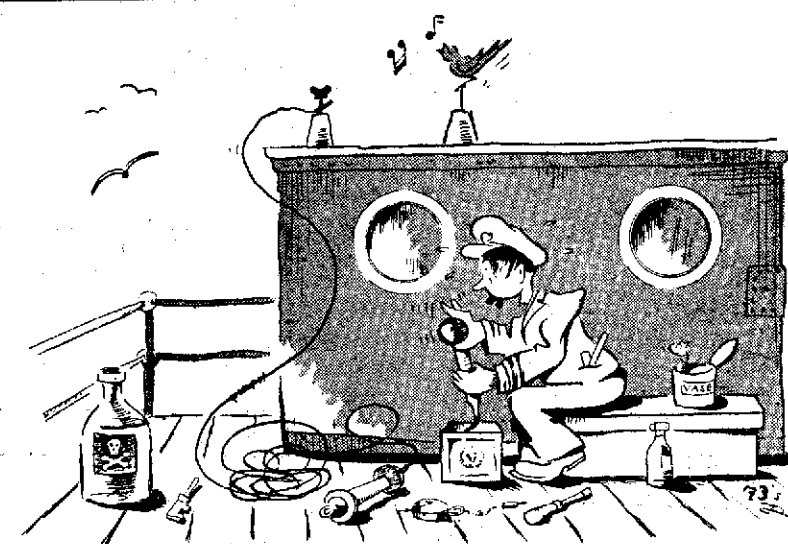
Oy. RADIO E. HELLBERG

LAUTTASAARI — PUH. 67371 VAIHDE

RADIO OH

N:o 3 • 1947

TOUKO—
KESÄKUU

Ajoissa kunnostettu ja hyvin
huollettu asema on aina toimintavarma.
LAIVARADIOHUOLTOMME
auttaa Teitä jokaisessa Suomen satamassa

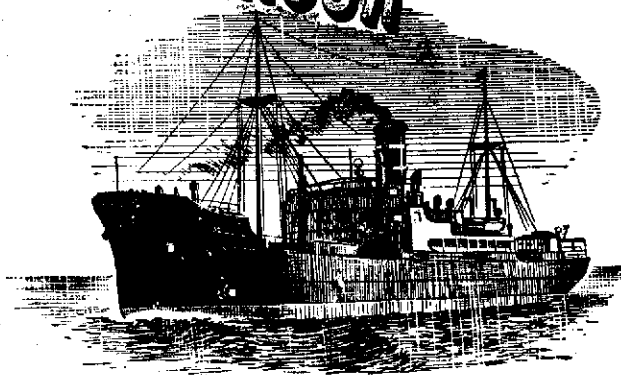
STAR-RADIO Oy.

HELSINKI

PUH. 94 998

AINA KUULOMATKAN PÄÄSSÄ

Etäisimmilläkin merillä liikuttaessa pitävät moitteettomasti toimivat radiolaitteet laivan välittömässä, salamanno-
peassa yhteydessä maihin.

LAIVALÄHETTIMIÄ LIIKENNEVASTAANOTTIMIA ja SUUNTILAITTEITA

valmistaa

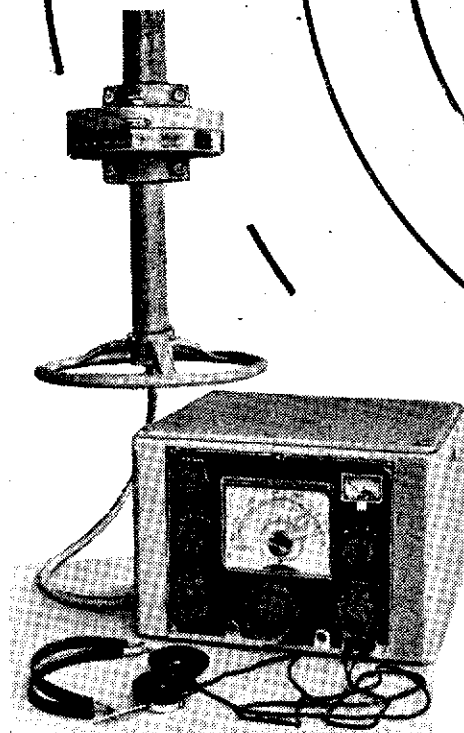
maan suurin radiotehdas

Oy.

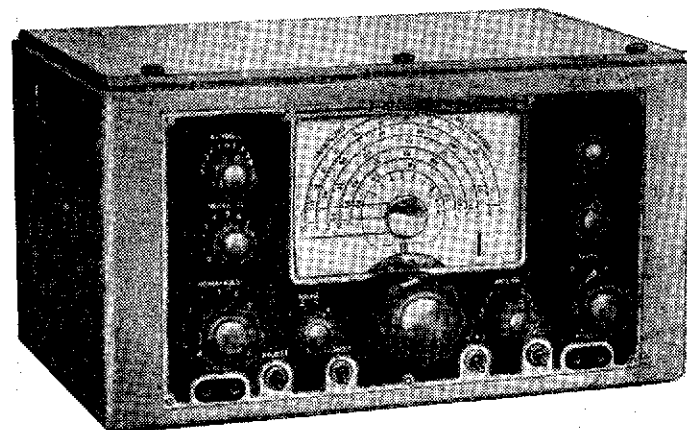
HELVAR

Pitäjänmäki, puh. 04-7291 (vaihe)

Huolto-osasto: Kalevankatu 26, puh. 26381.

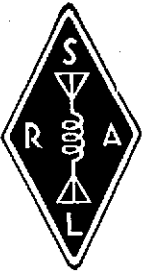
Suuntimalaite PHK 601

Liikennevastaanotin RHY 101

RADIO OH

SUOMEN RADIOSÄHKÖTTÄJÄLIITON R.Y. JA SUOMEN RADIOAMATÖÖRILIITON R.Y.
KÄÄNENKANNATTAJA

TOIMITUS

Y. LUOMANMÄKI (vastaava) K. S. SAINIO, (toimitussihteeri)

Toimituksen osoite: Helsinki, Mechelininkatu 2. A. 4 - Puhelin 43672

Toimituskunta: E. KOIVISTO, A. SINKKONEN O. SUOMALAINEN, K. AHTI, V. E. KILPINEN, ja A. HÄRKÄNEN

N:o 3

TOUKO-KESÄKUU

XVI vuosik. 1947

Laskostettu dipoli

Yksilankainen puolialtoantenni eli dipoli on eniten käytännössä oleva lyhytaltoantenni. Näin on sekä lähetyks- että vastaanottoantenneihin nähden asianlaista riippumatta siitä, onko kysymyksessä suuntaamaton tai suuntaava antennilaitos. Dipoli on siis elementtaariantenni.

Säteilyominaisuuksien ja muiden seikkojen kannalta on yleensä tärkeää, että dipoli säilyttää symmetrisyytensä, joka merkitsee sitä, että teho on siihen vietyä keskipisteessä ei virtakuvussa. Dipolin vastuksen (impedanssin) sanotaan tällä kohdalla tavallisesti olevan 70—80 ohmia (korkeuden maanpinnasta ollessa ainakin 1 aaltopituus), joka on siis syöttöjohdon päätevastus ja johon syöttöjohdon impedanssi, eli aaltovastus on sovitettava. Varsin yleisesti selvitettiin sovitusvaikeudesta vanhaissa vuosina käyttämällä syöttöjohtoa, jossa itsessään oli samanlainen "seisova aalto" kuin dipolissa. Dipoli voitiin tällöin käsittää syntyneeksi siten, että avoimen syöttöjohdon vapaasta päästä neljännesaallon verran käännettiin kummallekin puolelle kohtisuoraan syöttöjohtoa vastaan. Kokemuksesta tiedämme, että tällainen syöttöjärjestelmä oli kriittinen. Syöttöjohdot oli tehtävä aaltopituuteen nähden määrällisiksi tai oli ainakin lähettimen puoleisessa päässä vaikuttava reaktanssi kumottava sopivin virityslaittein.

Yleisesti kuitenkin nykyään pyritään käyttämään syöttöjohtoja, joissa virta ja jännite ovat jakaantuneet tasaisesti koko pituudelle. Tällöin ei siis ainakaan mainittavia maksimeja ja minimeja ole havaittavissa. Mikä etu tällaisesta rakenteesta on? Ensinnäkin syöttöjohdon pituus ei ole kriittinen aaltopituuden suhteen ja toiseksi tehohäviöt jäävät pienemmiksi. Seisovan aallon olemassaolo merkitsee sitä, että lähettimestä antenniin etenevän hyödyllisen aallon lisäksi on olemassa toinen heijastumisen synnyttämä aalto, joka etenee antennista takaisin lähettimeen. Antennin todellisuudessa saama teho riippuu niiden amplitudierosta ja syöttöjohdon häviöteho taas kummankin amplitudista erikseen. Tehohäviö on siis pienin kun heijastunutta aaltoa ei ensinkään ole t.s. syöttöjohto on "tasainen". Asia erikseen on miten tasaiseen syöttöjohtoon

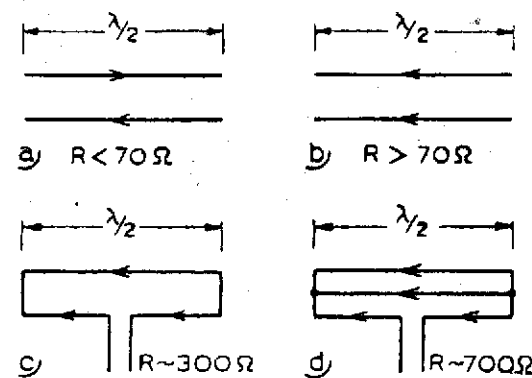
eli seisovan aallon suhteeseen kannattaa käytännössä pyrkiä. Viimemainittu on maksimin ja minimin suhde, jolle vain suurella vaivalla saa pienemmän arvon kuin 2. Siihen sai allekirjoittanut kerran tyytyä kolmen aaltopituuden pituisessa ohimiseen kuormaan likimain idealisesti sovitetussa syöttöjohdossa jaksoluvulla 42 Mj/s. Seisovan aallon olemassaolo syöttöjohdossa merkitsee reaktiivista päätevastusta, oli se sitten mikä hyvänsä.

Tavallisimmin käytetyn avosyöttöjohdon impedanssi on 500—600 ohmia, joka on siis heijastuksen estämiseksi sovitettava dipolin 70 ohmiin. Väliin tarvitaan impedanssin sovitusmuuntaja, jollaiseksi erinomaisesti sopii impedanssia muuntavien ominaisuuksiensa takia neljännesaallon pituinen syöttöjohto, jossa tällöin sallitaan seisova aalto. Sellaisia ovat sovitussilmukka (stub), n.s. Q-sauvat ja monet muut. Niiden epäkohtina on kuitenkin mainittava sovitettujen vaikeus, hankala rakenne, paino j.n.e.

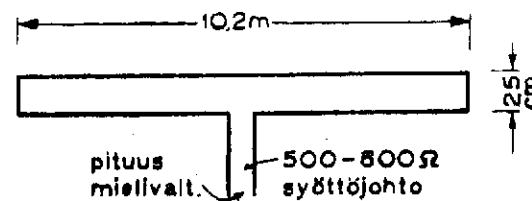
Useassa tapauksessa selvittää helpoimmin käyttämällä yksilankaisen dipolin sijasta useampilankaista "laskostettua dipolia" (folded dipole), joka tuntuu tulleen viime aikoina varsin suosituksi Amerikassa. Ehkä on siksi syytä selvittää lyhyesti sen yksinkertainen ajatus tässä kirjoituksessa niille, jotka eivät sitä aikaisemmin tunne.

Kaikki tiedämme, että dipolin vastus virtakuvussa muuttuu, jos panemme sen lähelle toisen dipolin, kuva 1. Etäisyys oletetaan pieneksi verrattuna aaltopituuteen. Tapauksessa a) on virtojen suunta päinvastainen eli vaihe-ero 180°. Lähimain tällainen tapaus on voimassa nykyään muodissa olevissa kiertävissä suunta-antenneissa, joissa parasiittielemeentien etäisyys dipolista on pieni (closely-spaced rotary beam antennas). Tällaisen antennin säteilijän vastus saattaa olla jopa pienempi kuin 10 ohmia, joka merkitsee hyvin suurta virtaa virtakuvussa ja vastaavasti syöttöjärjestelmän sovitusvaikeuksia.

Päinvastoin käy, jos virrat ovat samanvaiheisia, tapaus b). Dipolin vastus näennäisesti kasvaa, mutta tämä saadaan vain aikaan siten, että dipolipari muodostaa yhtenäisen johtavan renkaan, tapaus c). Tällöin toinenkin tulee pakko-työtyksi

Kuva 1. Dipolin vastuksen muuttuminen virtojen vaihe-suhteista ja rinnakkaisten osien lukumäärästä riippuen.

Kuva 2. Laskostettu dipoli amatöörien 14 Mc aluetta varten. Syöttöjohtoon pituus on mielivaltainen.

ja virroilla on kummassakin sama suunta. Jos virroilla olisi eri suunta olisi yhdistelmä täysin tehoton, sillä kentät kumoaisivat toistensa vaikutuksen. Vastuksen muuttuminen selviää seuraavasta pienestä laskelmasta huomioimalla, että yksinäisen dipolin virta olisi I ja kahden rinnakkaisen $I/2$.

$$W = I^2 \cdot R = \left(\frac{I}{2}\right)^2 \cdot R' = \frac{I^2}{4} \cdot R' \text{ eli } R' = 4R$$

Syöttöjohto "näkee" siis asian siten kuin dipolin vastus olisi kasvanut 4-kertaiseksi eli noin 300 ohmiksi. Kuvan 1 tapauksessa d) olisi päätevastus $3^2 = 9$ -kertainen eli pyöreästi 700 ohmia. Todelliset arvot riippuvat ratkaisevasti dipolin korkeudesta maanpinnasta, joka scikka harvoin tunnutaan otettavan huomioon.

Edellisessä on edellytetty, että laskostetun dipolin osat ovat tehdyt samanlaisesta langasta. Näin ei kuitenkaan tarvitse olla. Jos ylempi syötetyn dipolin kanssa rinnan oleva osa esim. tehdään paksummaksi on sen virtaosuus suurempi ja muutossuhde tulee suuremmaksi kuin 4. On siis olemassa mahdollisuus mielivaltaisiin sovituksiin. Kun lisäksi laskostetun dipolin "Q" on suhteellisen pieni ei se ole kovin selektiivinen ja sopii mm. hyvin amatöörien koko alueen antenniksi 14 Mc:llä.

Kuva 2 näyttää tällaisen antennirakenteen. Sen syöttäminen käytetään menestyksellä tavallista 500—600 ohmin avosyöttöjohtoa, jolloin siis sovituksen epäsuhte on 2. Tästä ei kuitenkaan ole suurta haittaa, sillä mittauksen mukaan on seiso-
sovan aallon suhdeluku tällöinkin vain 2, joka on erittäin hyvä arvo. Mikään ei kuitenkaan estä tekemästä syöttöjohtoa matalaohmisemmaksi, jolloin tulos yhä paranee. Jos antenni rakennetaan 28 Mc aluetta varten on kuvan 2 mitat jaettava kahdella.

Amatöörin kevättunteita

Selaillessani Radio OH:n viime numeroita ja varsinkin juuri viimeksi tullutta 2/47 numeroa, tekee sen mahdollittavan havainnon, että lehtemme niin sanoakseni perussävelen sointi-väri on muuttunut. Se on saanut sellaisen iloisen sävytyksen, joka aiheuttaa outoa kutkutusta tuolla sydäntalun seutuilla. Se tuo mieleen kevään, joka pitkän, pimeän ja kolean talven jälkeen saapuu tänne Pohjolaan laululintujen kera. Ionosferi on suorastaan tulvillaan kaikenlaatuista piipitystä, pulputusta ynnä muita amatöörin korvia hiveleviä ääniä. Radio OH:n sivuilta on alkanut tulvehtia tätä kevään herkkää, innostavaa tunnekylläisyyttä.

Kevät on toivojen aikaa, sanotaan, ja niinpä me amatööritkin pitkän QRT-talven jälkeen odotamme ja toivomme vihdoin pääsyä irti kahleista ja tilaisuutta saada yhtyä niihin sirkutuksiin, jotka jo täyttävät ionosferiä.

Mutta eivät ole ajat niinkuin oli ennen. Aika on kuljetan-
nut kehitystä peninkulman saappain. Nykyiset olosuhteet tulevat vaatimaan amatöörintäkin virityksen trimmauksen, jotta säilyttäisimme jo saavuttamamme aseman amatöörien perheessä. Varmaan moni ukkeli onkin käyttänyt nämä hiljaiset vuodet oman virityksensä tarkistamiseen, jotta sitten selvien vesien avautuessa olisi valmis vastuunalaisesti yhtymään harrastuksista jaloimpaan ja kiehtovimpaan!

Kuten sanottu, kevät näyttää meillekin tulevan ja jokainen amatööri on ilolla tervehtinyt sitä Liittomme Hallituksen tiedotusta, että jälleen päästäisiin käsiksi QSO:ihin. Siispä vain: kaunista kesää ja — kuulemiin

OHIOB

Uusia määräyksiä tullivapaista tavaroista

Tullihallitus on kiertokirjeellä N:o 31 maaliskuun 18 p:ltä 1947 tiedottanut kaikille tullikamareille ohjeitten (3997/29, 3. 46) muuttamisesta siten, että jos alus saapuu Suomeen

1) ainoastaan kerran kuukaudessa, saa merimies tullivapaasti tuoda mukanaan maahan sallittuja tavaroita korkeintaan 20 kiloa, josta korkeintaan 3.5 kiloa kahvia, 3.5 kiloa sokeria, 200 gr. tupakkaa, 75 gr. sakariinia, 350 gr. teetä ja 750 gr. kaakaota; sekä

2) harvemmin kuin kerran kuukaudessa saa merimies tullivapaasti tuoda mukanaan maahan sallittuja tavaroita korkeintaan 30 kiloa, josta korkeintaan 5.25 kiloa kahvia, 5.25 kiloa sokeria, 300 gr. tupakkaa, 112.5 gr. sakariinia, 5.25 gr. teetä ja 1.125 gr. kaakaota.

Tämä koskee kaikkia suomalaisia merimiehiä riippumatta siitä purjehtivatko he suomalaisissa vai ulkomaalaisissa laivoissa.

Allekirjoittanut sai aiheen tähän kyhäelmään Amphenol-tehtaan ilmoituksesta toukokuun QST-numerossa, jossa suositeltiin uuden vähähäviöisen 300 ohmin syöttöjohtoon (twin lead) käyttöä laskostetun dipolin rakentamiseen. Antennin vaakasuora osakin tehdään tällöin samasta tavarasta. Olisi erittäin toivottavaa, että joku suomalainenkin amatööri olisi asiasta niin kiinnostunut, että tekisi itselleen kuvan 2 mukaisen laskostetun dipolin ja selostaisi sitten havaintonsa muillekin. On vain muistettava, että kysymyksessä on tavallinen dipoli, ei siis mikään suunta-antenni.

K. S. S.

Leikatkaa irtii!

LAIVARADIOHUOLTOASEMAMME

tarjoavat Teille palveluksiaan

KAIKKINA VUOROKAUDEN AIKOINA

	Klo 7.00-15.30	Klo 15.30-7.00
KOTKASSA	Puh. 1460	1783
HELSINGISSÄ	„ 60752	76398
HANGOSSA	„ 912	912
TURUSSA	„ 16231	16223

Lisäksi huollamme myös laivojen kaikuluotauslaitteet, sähkögeneraattorit, sekä akkumalaattorit joita viimeksimainittuja toimitamme myös uusia heti varastosta.

Valtion Sähköpaja

Pääkonttori: Helsinki, Linnankuja 16, Puh. 61831

Laki

merimiesten vuosilomalan muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 1947.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 2 päivänä kesäkuuta 1939 annetun merimiesten vuosilomalan (164/39) 2 ja 11 §, viimeksi mainittu sellaisena kuin se on 27 päivänä huhtikuuta 1944 annetussa laissa (273/44), ja muutetaan saman lain 5, 9, 10, 12 ja 13 §. 5 ja 10 § sellaisina kuin ne ovat sanotussa laissa, näin kuuluviksi:

5 §.

Edellä 4 §:ssä mainittua vuosilomaa saa siihen oikeutettu, kun toimestaolo on jatkunut vuoden, vähintään kahdeksantoista työpäivää, ja kun se on jatkunut viisi vuotta tai enemmän, vähintään kaksikymmentäkuusi työpäivää.

9 §.

Loma voidaan, erikoisten olosuhteiden vaatiessa, sopimuksen mukaan:

a) jakaa, siirtää myöhemmäksi tai yhdistää seuraavaan vuosilomaan; taikka

b) poikkeustapauksessa, milloin palvelussuhteet niin vaativat, korvata rahavastikkeella, joka vastaa ainakin 6 §:n mukaista palkkaa.

10 §.

Lomaan oikeutetulle henkilölle, joka jättää toimensa tai erotetaan siitä, ennen kuin hän on kokonaan käyttänyt lomansa, on jokaiselta lomapäivältä, joka hänelle tämän lain

mukaan on annettava, suoritettava 6 §:ssä säädetyllä tavalla laskettu korvaus.

Työsuhteen päättyessä on henkilölle, joka on ollut aluksessa toimesta, 4 §:n mukaan laskien, vähintään yhden kuukauden, mutta ei yhtä vuotta, taikka jonka toimestaolo sen jälkeen, kun hän aikaisemmin on saanut lomaa tai on ollut siihen oikeutettu, on kestänyt alle vuoden, suoritettava 6 §:ssä säädetyllä tavalla laskettua korvausta puoleltatoista työpäivältä jokaista täten palveltua täyttä kuukautta kohti.

Loman korvausta ei kuitenkaan ole maksettava, jos työnantaja 2 momentissa mainituissa tapauksissa on purkanut työsopimuksen merimieslain 32 §:n 2 momentissa tai 33 §:n 1 momentin 1, 2, 3 tai 4 kohdassa mainituista syistä.

12 §.

Sopimus, jolla joku luopuu oikeudestaan tämän lain mukaiseen lomaan, loma-ajalta suoritettavaan palkkaan tai 9 tai 10 §:ssä säädettyyn korvaukseen, olkoon mitätön.

13 §.

Oikeus hakea palkkaa vuosiloman ajalta tai 9 tai 10 §:ssä mainittua korvausta olkoon rauennut, jollei kannetta nosteta kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona vuosiloma olisi ollut annettava tai toimestaolo on päätynyt.

Mitä 1 momentissa on sanottu, ei koske sallaista siinä tar-
koitettua saamista, joka on syntynyt ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 1947.

Tätä lakia on sovellettava myös ennen sen voimaantuloa syntyneisiin työsuhteisiin, kuitenkin niin, että jos tällainen

"Huomio Suomi, Brasilia kutsuu"

Ylläolevan suomenkielisen kutsun kuuli allekirjoittanut ensikerran 12/5 -41 klo 20.32 gmt. Kutsun lähettäjä oli OI2KAF ja edusti se virallisesti sanottuna suomalaista auringonpimennys tutkimusretkikuntaa Brasiliassa. (Finnish Solar Eclipse Examination = FSEE).

Retkikuntia lähetettiin kaksi, toinen Kultarannikolle, Länsi-Afrikkaan ja toinen kuten mainittiin Brasiliaan. Käytännölliset järjestelyt hoiti Geodeettinen laitos ja myönsi eduskunta retkikuntia varten tarpeelliset varat.

Henkilökuntien kokoonpanon määräisivät a.o. retkikuntien johtajat ja oli m.m. allekirjoittanut kelpuutettu Brasilian retkikuntaan radistiksi. Olosuhteiden pakosta en kuitenkaan voinut matkalle lähteä, jonka vuoksi esitin prof. Bonsdorffille, joka vastasi koko toiminnan järjestelystä, sijaiseksi OH2QM:n (B. J. Österlund), mikä valinta osoittautuikin erittäin onnelliseksi. Afrikan retkikunnan radistiksi oli määrätty kom. kapt. T. Tuomi. Asemalle antoi Posti- ja lennätinhallitus kutsuksi OI2KAL.

Kaluston hankinta oli uskottu allekirjoittaneelle ja otaksun, että se oli niin tyydyttävä kuin näissä oloissa voitiin toivoa. Sen laatua ei nyt kuitenkaan ole syytä selostaa, koska retkikuntien lähdön aikana vallinneet pitkäaikaiset jäästeet myöhästyttivät Brasilian retkikunnan tavaroita siinä määrin, että niitä ei ehditty ottaa käyttöön, vaan oli turvaututtava paikan päällä muihin keinoihin. Niistä suurista vaikeuksista, joita tavarain myöhästymisen takia oli perillä voitettavana saamme varmasti kuulla monia mielenkiintoisia piirteitä retkikunnan palattua kotimaahan, joten jätämme niiden kuvaamisen OI2KAF itsensä tehtäväksi. Afrikan retkikunnan tavarat sensijaan tulivat hyvissä ajoin perille ja lukuunottamatta matkalla sattuneita pikku vaurioita, piti laitteiden näiden korjausten jälkeen olla käyttökunnossa.

Jo järjestelyjen alkupuolella oli SRAL:lle tiedoitettu radio-liikennettä koskevista asioista ja tarkoituksena olikin pitää yhteyttä kotimaahan ensisijassa amatööriasemien välityksellä, mikäli se kävisi päinsä.

Asioiden lukkoon lyömistä vaikeutti kuitenkin hyvin paljon se vitkastelu, jota valtiovalan taholta osoitettiin SRAL:n toiminnan jälleen aloittamisen suhteen. — Harvalla lienee tiedossa, että lopullinen varmuus amatööritoiminnan sallimisesta saatiin niin myöhään kuin edellisenä iltana ennen retkikuntien lähtöä. Samana iltana lyötiin hätäisesti lukkoon sovitut jaksoluvut, kuunteluajat y.m.s. Tilaisuudessa olivat läsnä OH2QM (Liiton siht.), OI2KAF, OI2KAL ja OH2PK. Alkamispäivän määräisivät retkikunnat kaapelisähkeellä.

Tarkoituksena oli julkaista Radio OH:ssa edellään mainitut asemien kutsuja, jaksolukuja ja työskentelyaikoja koskevat seikat, mutta valitettavan väärinkäsityksen vuoksi sitä ei

työsuhde sopimuksen mukaan on kestävä määräajan tai määrätyn matkan tahi lakkaava irtisanomisen jälkeen, lakia sovelletaan ainoastaan siinä tapauksessa, että työsuhte jatkuu senkin jälkeen, kuin sen sopimuksen mukaan olisi pitänyt päättyä, tai, jos sopimus on irtisanomisen varassa, työsuhte olisi lain voimaan tullessa työnantajan puolelta tapahtuneen irtisanomisen johdosta päättynyt.

Tasavallan Presidentti J. K. Paasikivi.

Sosiaaliministeri Matti Jankunen.

tapahtunut. Asia lienee kuitenkin paljon korjautunut sillä, että puhelimitse tiedoitettiin mahdollisimman monelle amatööriasemalle samat tiedot. Niinpä tietämäni mukaan kolmatkymmentä amatööriä "päivysteli" kuunnellen retkikuntien mahdollisia kutsuja.

Kuten odottaa saattoikin, tiedoitti ensiksi Afrikan retkikunta allekirjoittaneelle osoitetulla sähkeellä, että asema olisi valmis toimintaan heti Vapun jälkeen. Huolimatta tiiviistä kuuntelusta ei mitään kuitenkaan kuultu, eikä täältä annettuihin kutsuihin myöskään tullut vastauksia.

Tämän vuoksi pyysin m.m. ZD4ab:n (Mr. Hall, Kultarannikolla) ottamaan selvää retkikunnan asioista ja tuloksena olikin eri teitä saapuneet tiedot, joiden perusteella saattoi päätellä, ettei yhteyden saanti tällä kertaa olisi mahdollista.

Tässä yhteydessä on tarpeetonta koettaa arvailla ratkaisuvia syitä Afrikan aseman vaikenemiseen, — asianomaisten palattua takaisin saadaan sekin selvitettyksi.

Suurempaa huolta täällä oli itse asiassa kuitenkin aiheuttanut tieto siitä, että Brasilian retkikunta oli ilman radiolaitteita.

Kuitenkin allekirjoittanut ja ne muut, jotka tiesivät OH2QM (OI2KAF) tarmon ja taidon eivät hetkeäkään epäilleet, etteikö tämä mies tekisi kaikkea "minkä ihminen ja pappi voi"!

Toukokuun alkupäivinä alkoi sitten tihkua tietoja "Johnyn" — kuten kansainvälisillä "markkinoilla" OI2KAF nimitettiin, — touhuista. 5. 5. tiedoittivat sekä hra Ohman Lohjalta, että G2KO Englannista, että "Johny" työskentelee PY1DE:n aseman kautta Riosta.

Sainkin pari päivää myöhemmin yhteyden PY1DE:n kanssa, joka ilmoitti OI2KAF jo lähteneen sisämaahan mukanaan lainavehkeet sekä olevan odotettavissa lähipäivinä ääneen. Ajanjaksona 6—12. 5. olikin päiväystys erikoisen tarkkaa ja sai m.m. allekirjoittanut useita yhteyksiä cw:llä Rio de Janeiroon, jotka asemat kaikki hyvin tunsivat OI2KAF ja vakuuttivat he Johnyn kyllä selviävän vaikeuksistaan.

11. 5. klo 20.30 sain yhteyden ruotsalaiseen retkikuntaan SH2D, joka käytti 14350 kj. Yhteys oli puheella. Tällöin sain ilmoituksen m.m. suomalaisen retkikunnan sijoituspaikasta sekä mikä tärkeätä tiedon siitä, että OI2KAF alkaa työskentelyn kahden päivän kuluttua. Varmistin asian vielä siten, että pyysin PY1HX soittamaan ministeri Orasmaalle Rio de Janeirossa ja aikani odoteltuani sainkin samansisältöisen selvityksen. Tiedotin asiasta heti puhelimitse mahdollisimman monelle tälläiselle amatöörielle.

12. 5. klo 20.00 alkaen kuuntelin tapani mukaan 14.100—14.200 kj. aluetta "nahoissani" sellainen tunne, että tänä iltana se OI2KAF jo saattaa aloittaa. "Verryttelyksi" kokeilin asemani. ZS6IN (Et. Afrikka) notecerasi rst 569 ja CN8BK (Casablanca) rst 579.

Enempää en sitten ehtinytkään "verryttellä", sillä 23.32 Suomen aikaa kuulin heikon, mutta selvän kutsun: "Huomio, Suomi, täällä Brasilia, OI2KAF kutsuu suomalaisia amatöörejä".

Se oli semmoinen pienoinen "däräys" kuten ennon kotipuollessani Raumalla sanottiin.

Panin lähehtimen päälle ja kutsuin huonohkolla fone-pelilläni OI2KAF ja — niin muuta siinä ei sitten olekaan kertonut. "Johny" kuuli heti ja huomauttaa, hän kokeili laittei-

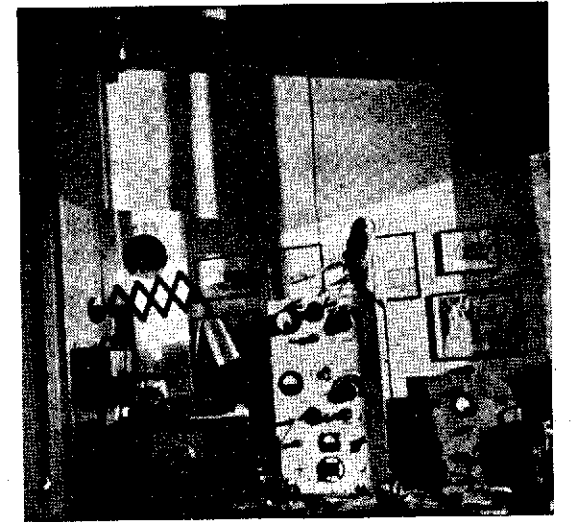
Pekka Tiilikainen haastattelee OIX-7:n kautta tri Hirvosta ja OI2KAF:ää. Takana dipl. ins. Sainio seuraa toimitusta silmä kovana.

taan ensikertaa! Hyvin se sitten olikin trimmattu, sillä mie-luisaa keskustelua kesti pari tuntia.

Seuraavana päivänä ilmoitin asian m.m. 2NM:lle (OIX-7 = Yleisradion lyhytaaltoasema) pyytäen häntä panemaan enemmän "häkää" taivaalle, jotta yhteys toimisi varmemmin. Kun 2NM sitten otti kaikki konstinsa käyttöön, niin paremmasta yhteydestä ei enää ollut väliä.

Ins. Sainio, ins. Holopainen sekä hra Tigerstedt pitivätkin sitten yhteyden OIX7 kautta erittäin varmasti aamu aamun jälkeen niin, että Geodeettinen laitos ynnä omaiset ja tuttavat saattoivat ajatella näitä herroja mitä suurimmalla kiitolisuudella. Kaiken huippuna oli sitten Pekka Tiilikaisen suorittama haastattelu Brasilian aarniometsässä olevan retkikunnan kanssa. Haastattelu radioitiin myöhemmin nauhalta.

Lyhyet aallot olivat jälleen osoittaneet käyttökelpoisuutensa. Ajatelkaapa asiaa. Brasiliassa istuu mies (tosin pystyvä sellainen) 30-wattisen lähettimensä ääressä ja juttelee kotimaahansa helpoudella ja varmuudella, joka pakottaa "lyhyiden" vastustajankin tarkistamaan kantaansa. Eivätkä kotimaassakaan käytetyt tehot tässä puheyhteydessä suuren suu-

OI2PK:n asema Pukimäellä.

ria olleet. Esimerkkeinä: OH2NQ (Häkkanen cw:llä) n. 200 W, OH6NS (Stendahl, Vaasa) n. 100 W, OH2PK n. 100 W. OIX7 ei sekään mikään suurasema ole nykyisissä mitoissa, 600 wattia.

Pionin teho, jolla Suomesta saatiin puheyhteys OI2KAF kanssa lienee ollut OH2RK (ins. Paatero), noin 45 wattia. Yhteyden käyttövarmuudesta mainittakoon lisäksi, että OI2KAA (insinööri Ahti, Kilpinen & Kumpp:n organisoima asema Posti- ja lennätinhallituksessa) jopa välitti tällä yhteydellä saatuja puheluita puhelinverkkoon. Täten on sel-laisestakin toiminnasta saatu arvokkaita kokemuksia.

Lopuksi suotanee allekirjoittaneelle, joka määrätys mie-lässä on joutunut asiassa altavastajaksi oikeus lausua OI2KAF:lle "Hyvin tehty, Johny"!

*

Suomalaisia radioamatöörejä pyydetään kuuntelemaan OI2KAF:ää hänen paluumatkinsa aikana laivalla Brasiliasta kotimaahan.

OH2PK.

Hollannista Etelä-Afrikkaan 6 m aallolla

OIX-7 sattui huhtikuun lopulla saamaan yhteyden 28Mc:llä Kapkaupungissa sijaitsevan amatööriaseman ZS1T kanssa, joka kertoi veljensä ZS1P kuulleen maaliskuun viimeisellä viikolla hollantilaisen PAQUN koelähetyksen 6 m aallolla eli jaksoluvulla 50 Mj/s, jolla erikoisesti amerikkalaiset ovat paljon kokeillut suorittaneet. Välittömästi tämän jälkeen oli tilaisuus keskustella itse ZS1P kanssa, joka perusteellisesti selosti havaintojaan. Ensimmäinen oli hän kuullut hollantilaisen sähkötyömerkit maaliskuun 26. p:nä klo 14.45—15.30 paikallista aikaa (sama kuin omamme) ja oli kuuluvaisuus ollut aivan erinomainen eli R9+. Tosin oli ollut havaittavissa ajottaista heikkenemistä, mutta paraimmillaan olivat merkit olleet niin voimakkaita, että ZS1P oli aluksi luullut olevan kysymyksessä jonkun paikallisen lähetyksen.

Maaliskuun 29. p:nä oli PAQUN kuulunut uudelleen käyt-tämällään 100 W anoditeholla ja tällöin oli ZS1P saanu yhteyden, kuitenkin niin, että itse vastasi 28Mc:llä. Syy tähän lienee pääasiassa ollut se, että eteläafrikkalaiset eivät saa käyttää jaksolukua 50Mj/s, vaan ovat pakotetut pysyttelemään lähempänä 60Mj/s. — Parhaana sääennustajana toimii kuulemma 25,5 Mj englantilainen "navigational aid" (ZS1P antoi näytteen mikrofoninsa kautta), jonka toinen harmoninen eli 51Mj/s otollisten olosuhteiden välitessä kuuluu hyvin Kapkaupungissa.

K. S. S.

Uusi alus Amerikan liikenteeseen

S.H.Oy. asettaa piakkoin Amerikan linjalle uuden aluksen, jonka yhtiö on äskettäin ostanut Norjasta. Sille on päätetty antaa nimi Hesperus. Tämä 4.500 tonnin moottorialus on parhaillaan matkalla norjalaiseen satamaan, josta jatkaa matkaansa Etelä-Suomeen, mahdollisesti Helsinkiin.

Laki

valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta annetun lain muuttamisesta.

Annettu Heysingissä 18 päivänä huhtikuuta 1947.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta 22 päivänä joulukuuta 1942 annetun lain (1030/42) 2, 3, 4, 5, ja 6 § näin kuuluviksi:

2 §.

Viran tai toimen haltijan varsinaisena palkkauksena on peruspalkka ikälisineen ja perhelisineen.

Milloin virallinen indeksi osoittaa elinkustannusten 1 päivänä huhtikuuta 1947 vallinneeseen hintatasoon verrattuna kohonneen huomattavasti, voidaan viran tai toimen haltijalle varsinaisen palkkauksen lisänä suorittaa tulo- ja menoarvion rajoissa kalliinajanlisää.

Viran tai toimen haltijalle, jonka toimipaikka on virallisen elinkustannusindeksin mukaan suhteellisesti kalliilla paikkakunnalla, voidaan, sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin määrätään, tulo- ja menoarvion rajoissa suorittaa varsinaisen palkkauksen lisänä kalliipaikanlisää.

Jos viran tai toimen haltija asetetaan sopimuksen perusteella, maksetaan hänelle varsinaisena palkkauksena sopimuspalkkaa hänen kanssaan tehdyn sopimuksen mukaan. Sopimuspalkkaisuksi ei kuitenkaan voida järjestää tuomarinvirkoja.

3 §.

Viran tai toimen vastuullisuuden ja työmäärän sekä siihen vaadittavan taidon ja kyvyn mukaan määrätään peruspalkkaiset virat ja toimet asetuksella tulo- ja menoarvion rajoissa palkkausluokkiin, joissa peruspalkan ja yhden ikälisän määrä vuodessa on:

Palkkausluokka	Peruspalkka mk	Ikälisä mk
1	66,600	3,120
2	70,200	3,300
3	74,100	3,480
4	78,300	3,660
5	82,800	3,840
6	87,300	4,020
7	92,100	4,200
8	97,200	4,320
9	102,300	4,440
10	107,400	4,560
11	112,800	4,740
12	118,200	5,040
13	123,600	5,340
14	129,300	5,640
15	135,600	5,760
16	142,500	5,880
17	149,700	6,000
18	157,200	6,120
19	164,700	6,240
20	172,200	6,360
21	180,000	6,420
22	188,400	6,540
23	197,400	6,660
24	207,000	6,780
25	217,200	6,900
26	228,000	7,020

Palkkausluokka	Peruspalkka mk	Ikälisä mk
27	240,000	7,200
28	252,000	7,320
29	264,000	7,440
30	276,000	7,560
31	291,000	7,740
32	306,000	7,860
33	324,000	8,040
34	342,000	8,160
35	360,000	8,280
36	381,000	8,400
37	414,000	8,520
38	450,000	9,000

Asetuksella voidaan tulo- ja menoarvion rajoissa määrätä, että määrätynlaisen viran tai toimen haltija on, oltuaan määräjän saman tai vastaavanlaisen viran tai toimen tahi ylimääräisen toimen haltijana, siirrettävä ylempään palkkausluokkaan.

Milloin valtioneuvosto katsoo valtion edun vaativan määrätyn viran tai toimen haltijan pysyttämistä valtion palveluksessa taikka määrätyn henkilön nimittämistä valtion virkaan tai toimeen, valtioneuvosto voi tulo- ja menoarvion rajoissa määrätä, että sanotulle viran tai toimen haltijalle, jollei virka ole tuomarinvirka, on suoritettava henkilökoh- taista palkanlisää. Tällainen määräys annettakoon enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

4 §.

Viran tai toimen haltijalle myönnetään 3, 6, 9, 12 ja 15 virkavuoden kuluttua yksi ikälisä kullakin kerralla.

Virkavuosi luetaan se aika, minkä asianomainen täytettyään kaksikymmentäyksi vuotta on ollut peruspalkkaisen viran tai toimen haltijana.

Asetuksella säädetään, missä määrin viran tai toimen haltijalla on oikeus ikälisää varten lukea hyväkseen aika, jonka hän on väliaikaisena tai sijaisena hoitanut peruspalkkaista virkaa tai tointa taikka ollut valtion ylimääräisessä taikka sopimuspalkkaisessa virassa tai toimessa taikka muussa julkisessa tai yksityisessä toimessa taikka sotatilan aikana sotapalveluksessa.

Virassa toimituksessa, joka virkatehtävistä tulevien korvausten johdosta on sijoitettu alempaan palkkausluokkaan, kuin mihin se laatunsa perusteella olisi kuulunut, myönnetään ikälisää viran tai toimen laatua vastaavan palkkausluokan mukaan.

5 §.

Perhelisänä suoritetaan viran tai toimen haltijalle kuusituhatta markkaa vuodessa kutakin hänen elätettävänäan olevaa seitsemäätoista vuotta nuorempaa lasta kohti, ja otetaan tällöin huomioon viran tai toimen haltijan sekä hänen avio- puolisonsa lapset ja ottolapset.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1947 lukien.

Viran tai toimen haltija, joka on nimitetty ennen mainit- tua päivää, säilyttää siihen saakka voimassa olleiden sää- nösten mukaisen palkkaus-oikeutensa, jos hän 1 päivään hei- näkuuta 1947 mennessä valtiovarainministeriölle kirjallisesti ilmoittaa sitä haluavansa.

Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 1947.

Tasavallan Presidentti J. K. Paasikivi.
Ministeri Onni Hiltunen.

Gustaf Tuomikoski täyttänyt 60 vuotta

Kuluvan kesäkuun 3 pnä täytti Suomen Merimies-Unionin pääsihteeri Gustaf Tuomikoski 60 vuotta. Toimittuaan meri- miesalalla sekä ulkomaan liikenteessä että sisävesillä, tuli hän Unionin asiamieheksi Hankoon v. 1919. Vakinaisena Unionin asiamiehenä Helsingissä on hän v:sta 1929 lähtien ja sen pääsihteerinä vuodesta 1941.

Hra Tuomikoski on toiminut m.m. ensimmäisen maas- samme asetetun merityökomitean jäsenenä. Hänellä on erit- täin laaja tuntemus niin merimiehiä koskevassa lainsäädän- nössä kuin kaikissa muissakin merimiesasioissa. Paljosta saa- vatkin merimiehet olla kiitollisia hra Tuomikoskelle hänen ansiokkaasta ja tulosrikkaasta työstään merimiesten hyväksi.

Asetus

valtion ylimääräisistä toimista annetun asetuksen muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1947.

Valtionvarainministeriön toimialaan kuuluvia erinäisiä asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä muute- taan valtion ylimääräisistä toimista 19 päivänä tammikuuta 1943 annetun asetuksen (37/43) 4, 5, 6 ja 7 § näin kuu- luviksi:

4 §.

Ylimääräiset toimet jaetaan palkkausluokkiin, joissa palk- kion ja yhden ikälisän määrä vuodessa on:

Palkkausluokka	Peruspalkka mk	Ikälisä mk
1	43,200	2,640
2	46,500	2,700
3	49,800	2,760
4	53,100	2,820
5	56,400	2,880
6	59,700	2,940
7	63,000	3,000
8	66,600	3,120
9	70,200	3,300
10	74,100	3,480
11	78,300	3,660
12	82,800	3,840
13	87,300	4,020
14	92,100	4,200
15	97,200	4,320
16	102,300	4,440
17	107,400	4,560
18	112,800	4,740
19	118,200	5,040
20	123,600	5,340
21	129,300	5,640
22	135,600	5,760
23	142,500	5,880
24	149,700	6,000
25	157,200	6,120
26	164,700	6,240
27	172,200	6,360

Palkkausluokka	Peruspalkka mk	Ikälisä mk
28	180,000	6,420
29	188,400	6,540
30	197,400	6,660
31	207,000	6,780
32	217,200	6,900
33	228,000	7,020
34	240,000	7,200
35	252,000	7,320
36	264,000	7,440
37	276,000	7,560
38	291,000	7,740
39	306,000	7,860
40	324,000	8,040
41	342,000	8,160
42	360,000	8,280
43	381,000	8,400
44	414,000	8,520
45	450,000	9,000

Ylimääräisen toimen haltijalle myönnetään 3 ja 6 palvelus- vuoden kuluttua yksi ikälisä kummallakin kerralla.

Ikälisään oikeuttaviksi palvelusvuosiksi luetaan se aika, jonka ylimääräisen toimen haltija on kaksikymmentäyksi vuotta täytettyään ollut päätoimeksi katsottavassa valtion palveluksessa. Niinikään saa ylimääräisen toimen haltija lukea ikälisää varten hyväkseen sen ajan, jonka hän on sota- tilan aikana ollut sotapalveluksessa, lukuunottamatta kuiten- kaan säännönmukaisen asevelvollisuuden suorittamisaikaa.

6 §.

Ikälisiä laskettaessa vähennetään se aika, jona ylimääräisen toimen haltija ei ole virantoimituksen keskeytyksen vuoksi tointaan hoitanut.

Vähennykseksi ei kuitenkaan lueta sitä aikaa, jonka ylimää- räisen toimen haltija on ollut.

a) vuosilomalla,

b) sairauden vuoksi toimesta vapaana, ellei se ole aiheut- tanut palkkauslain 8 §:ssä säädettyä puolen palkan pidä- tystä,

c) raskauden tai synnytyksen vuoksi tämän asetuksen 10 §:n 1 momentin nojalla toimesta vapaana,

d) palkkauslain 10 §:ssä mainituissa tapauksissa julkisen tehtävän tai toisen viran tai toimen hoitamisen vuoksi esty- neenä tointansa hoitamasta,

e) toimesta vapaana sellaisia opintoja varten kuin palk- kauslain 11 §:n 2 momentissa sanotaan,

f) muusta syytä toimesta vapaana enintään yhden kuu- kauden saman kalenterivuoden aikana, tai

g) ilman syytä pidätettynä tai estettynä tointaan hoita- masta.

7 §.

Tulo- ja menoarvion rajoissa suoritetaan ylimääräisen toi- men haltijalle perhelisää viisisataa markkaa kuukaudessa kul- takin hänen elätettävänäan olevalta alle seitsemäätoistavuot- tiaalta omalta, aviopuolison tai ottolapselta.

Tätä asetusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1947 lukien.

Helsingissä 28 päivänä huhtikuuta 1947.

Tasavallan Presidentti J. K. Paasikivi.
Ministeri Onni Hiltunen.

SRAL:n sihteerin tiedoituksia

IARU (The International Amateur Radio Union) on ilmoittanut, että sen toimesta jälleen on alettu jakaa kaikille jäsenliittoihin kuuluville radioamatööreille sodanaikaisen keskeytyksen jälkeen WAC-todisteita. — Kaikki ne liiton jäsenet, jotka voivat esittää kaksipuolisen yhteyden kaikkien 6 maanosan kanssa voivat lähettää qsl-kortit SRAL:n sihteerille sekä yhteenvedon WAC-työskentelystään. Yhteenvedon tulee käsittää seuraavaa:

- anajan nimi
- kutsumerkki
- kaikkien 6 maanosan yhteyksien qsl-kortit
- yhteyksien päiväys ja klo-aika (GMT.)
- aaltoalueet
- lähettimen tyyppi. (cw tai fone)

WAC-todisteita on kahta eri laatua: Cw tai cw ja fone ja toinen yksinomaan puheyhteyksillä saatu. 28 m:n yhteyksistä annetaan WAC-todisteeseen erikoisliite. — SRAL laatii esityksen IARU:lle sekä palauttaa kortit omistajalleen.

Seuraavat liiton jäsenet ovat suorittaneet posti- ja lennätinhallituksen vaatiman pätevyystutkinnon radioamatöörityöskentelyä varten:

Lars Anderssen	OH6NZ
Bror Eng	OH6OB
Nils Fellman	OH6NL
Hans Friberg	OH6NP
Keijo Kallio	OH6OQ
Gunnar Löfström	OH6NR
Sven Portin	OH6ON
Lars Witting	OH6OT
Ove Granö	OH6NB

Kululaitosministeriö on hyväksynyt seuraavien radioamatöörin työskentelylupa-anomukset:

Mäkinen, E. W.	OH 1 NC	Kilpinen	2 OF
Juhari	1 NF	Vasama	2 OR
Vuori	1 NI	Köhler	2 OU
Suominen	1 NL	Lilja	2 PB
Pekkola	1 NN	Sutinen	2 PC
Jäykkä	1 NS	Sariola	2 PF
Suvanto	1 NT	Luoto	2 PG
Haaslahti	1 NU	Selin	2 PI
Palen	1 NW	Kantanen, P.	2 PK
Koivukangas, M.	1 NX	Stenholm	2 PN
Koivukangas, E.	1 NY	Harkio	2 PR
Marrento	1 OB	Törnblom	2 PS
v. Wendt	1 OD	Kallio, Arvo	2 PW
Jylhänmaa	1 OE	Kurikka	2 PY
		Toivola	2 PZ
Eckstein	OH 2 NE	Munsterhielm	2 QA
Norovuori	2 NF	Blomqvist	2 QF
Ström	2 NK	Brenner	2 QL
Cederqvist	2 NL	Äärimaa	2 QR
Sainio	2 NM	Perho	2 QW
Sannas	2 NO	Kotilainen	2 QZ
Häkkinen	2 NQ	Viljanen	2 RW
Kolehmainen, T.	2 NT	Wegelius	2 RZ
Hallakorpi	2 NU	Ahti	OH 3 NA
Leiviskä	2 NV	Malm	2 SB
Vallinheimo	2 NW	Sinisalo	3 NB
Antman	2 NY	Ränkimes	3 NH
Sweins	2 NZ	Kaukomaa	3 NI
Eloranta	2 OB	Vehoniemi	3 NK
Nordgren	2 OE	Granqvist	3 NP

Salminen	3 NR	Waajakoski	6 NI
Kyykoski	3 NV	Osterblad	6 NN
Mattila	3 OC	Stendahl	6 NS
Oesch	3 OE	Jurwelius	6 NV
Johansson, H.	3 OG	Dahlström	6 NQ
		Schultz	6 NY
Lehmuskaja	OH 4 ND	Ketola	6 OA
Meisalo	4 NF	Sjöholm	6 OD
		Nybacka	6 OF
		Nyberg	6 OG
Mäntysalo	OH 5 NB	Toivanen, E.	OH 7 NF
Koponen	5 NF	Sarvamaa	7 NI
Ainsalo	5 NH	Pirskanen	7 NJ
Rivanto	5 NJ		
Vine	5 NM		
Malmari	5 NO	Viitanen	OH 8 NA
Kijanen	5 NP	Snelman	8 NB
Metso	5 NZ	Ilukko	8 NC
Leskinen	5 OB	Kantanen, A.	8 ND
Väisänen	5 OM	Kaattari	8 NF
Anttilainen	5 ON	Ilvärinen	8 NG
Klemola	5 YL	Govenius	8 NI
		Puhakka	8 NJ
Cederberg	OH 6 ND	Mikkonen	8 NL
Grönholm	6 NG		

Herättääkseen harrastusta puhekokeiluun lahjoittivat OH2QM ja OH2OI huhtikuussa 1946 SRAL:n jäsentenväliseksi palkinnoksi kidemikrofoonin. Allaolevassa on palkinnon säännöt.

- Kilpailukohteena on nopein WAC suoritus puheella (A 3).
- Yhteydet kaikilla jaksoalueilla hyväksytään.
- Kilpailuaika alkaa 1. 7. 1947 klo 00.00 ja päättyy 30. 6. 1948 klo 24.00.
- WAC voi alkaa mistä yhteydestä tahansa yllämainittuna aikana.
- Todisteiksi vaaditaan vasta-aseman QSL-kortti, johon on merkitty: a) kuuluvaisuusraportti, b) päiväys, c) vasta-aseman paikallisaika, d) suomalaisen kilpailijan ilmoittama GMT, jonka OH-asema ilmoittaa yhteyden kestäessä. (Tämän ajan OH-asema ilmoittaa yhteysajakseen).
- Syystä että aika on useinkin vaikeasti tarkalleen määriteltävissä, ja jos kahdella tahi useammalla asemalla on sama aika, ratkaistaan paremmuus arvalla.
- Kilpailutulokset on lähetettävä sihteerille kilpailukauden aikana kilpailulautakunnan tarkistettavaksi.
- Kilpailulautakunnan muodostaa 3 SRAL:n jäsentä, joista yhtenä on jompikumpi lahjoittajista. Muut jäsenet määrää SRAL:n hallitus.
- Viimeisten QSL-korttien on oltava kilpailulautakunnan käytettävissä viimeistään 6 kk. kuluttua kilpailuajan päättymisestä.

Enso-Gutzeit Oy laivanvarustajaksi

Toukokuun 2 p:nä rekisteröitiin uusi toiminimi Merivienti Oy, jonka osakepääoma on lähes 100 prosenttisesti Enso-Gutzeit Oy:n omistuksessa. Uusi yhtiö on jo ostanut 4.200 tonnin vetoisen rahtilaivan joka on ristitty Kalleksi ja 3.300 tonnin vetoisen aluksen joka on saanut nimekseen Ville. Kolmannen aluksen ostamisesta ovat neuvottelut käynnissä. Jo ostettujen laivojen yhteinen kauppahinta on lähes 60 milj. mk, johon summaan tulevat lisäksi alusten kunnostamisesta aiheutuvat kulut. Laivoja tullaan käyttämään etupäässä puutavaran maastavientiin.

Sähkötarkastuslaitoksen varmuusmääräysten amatööreille asettamat vaatimukset

Rakentaessamme nyt vuosien tauon jälkeen uusia laitteita ja kunnostaessamme vanhoja on meidän syytä kiinnittää huomiota niihin vaatimuksiin, jotka Sähkötarkastuslaitoksen varmuusmääräykset kojeillemme asettavat. Meidän on syytä huomioida ne, koska laitteemme ovat suurelta osaltaan näiden määräysten alaisia, mutta myöskin siksi, ettemme laitteillamme aiheuttaisi vaaraa lähimmäisillemme emmekä itsellemme. Sen lisäksi, että varmuusmääräykset ovat velvoittavia, sisältävät ne joukon teknillisiä ohjeita, jotka sellaisenaankin ovat huomion arvoisia.

Sähkötarkastuslaitoksen varmuusmääräykset sisältyvät suurimmalta osaltaan Sähkötarkastuslaitoksen julkaisemiin käsikirjoihin, joita on saatavissa kirjakaupoista. Tosin painokset tällä hetkellä ovat jokseenkin lopussa, mutta uudet ovat pian saatavissa.

Seuraavaan esitykseen on kerätty sellaisia varmuusmääräyksiä, jotka lähinnä koskevat meidän laitteitamme.

Yleistä.

Varmuusmääräykset ja säännöt koskevat sähkölaitoksia ja niiden osia. Poikkeuksia ovat kuitenkin koehuoneet ja laboratoriot, jotka osaksi ovat eri määräysten alaisia.

Varmuusmääräykset ovat laaditut hengen-, tapaturman- ja tulonvaaran välttämiseksi ja on niitä aina noudatettava. Radiolaitteet luetaan kuuluviksi sähkölaitteisiin.

Johtimet ja liitokset.

Liikuteltavia johtimia ovat sellaisten kulutuslaitteiden yhdistysjohtimet, joita ei yleensä siirretä paikasta toiseen.

Siirrettäviä johtimia ovat helposti siirrettävien laitteiden yhdistysjohtimet, jotka ovat pistokytkimien avulla yhdistetyt sekä virtalähteeseen että kulutuslaitteeseen.

Liikuteltavat johtimet saa liittää kiinteisiin, olosuhteista riippuen, joko ruuviliitoksilla tai pistokytkimillä. Siirrettävien johtimien liittämiseen ja jatkamiseen saa käyttää yksinomaan pistokytkimä.

Jokaisella siirrettävällä johtimella tulee olla oma pistotulppansa.

Liikuteltavien ja siirrettävien kuparijohtimien pienin sallittu poikkipinta on 0,75 mm².

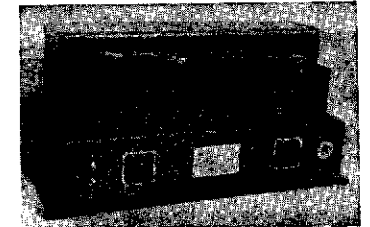
Laitteiden suojaus.

Pienjännitelaitoksia ovat sähkölaitokset, joiden tehollinen käyttöjännite ei ole 250 V suurempi laskettuna maadoitettua nollajohdinta käytettäessä tämän ja minkä hyvänsä äärijohdinten ja muissa tapauksissa kahden mielivaltaisen johtimen välillä.

Suurjännitelaitoksia ovat kaikki muut.

Jokainen virtaa käyttävä suurjännitelaitte on saatava virrattomaksi ja jännitteettömäksi kytkimellä, joka katkaisee kaikki johtimet.

Tähän määräykseen on syytä erikoisesti kiinnittää huomiota, koska sen noudattaminen useimmiten laiminlyödyään. Oletakaamme, että on kysymys lähettimen anodijännitemuuntajasta, jonka primääripuoli on yksivaiheinen, ja yksinapainen avattu kytkimemme sattuu olemaan siinä johtimessa, joka

RADIOLAITE OY

HELSINKI P - SILTASAARENKATU 1

Puhelimet: 74974 ja 74444

VALMISTAA muun muassa:

**VAHVISTAJIA
TASASUUNTAAJIA
MUUNTAJIA**

Varastossamme erilaisia radiotarvikkeita

kytkee muuntajan primäärin verkon nollajohtimeen (pistokoskettimen asento). Tällöin on olemassa käyttöjännitteen suuruinen jännite muuntajaan suoraan tulevan johtimen ja lähettimen maadoitetun rungon välillä. Lisäksi on olemassa vaara, että laitetta käsitellessämme jostain syystä saamme aikaan kosketuksen muuntajan primäärin nollajohtimen puoleisen pään ja rungon välille ja tällä tavoin täyden verkkojännitteen muuntajaan. Seurauksena on ilmeinen hengenvaara laitteen käsittelijälle.

Suurjännitelaitoksen sekä kirkkaat että eristetyt, maadoitamattomat osat on siten asetettava tahi muuten suojattava, ettei niihin epähuomiossa pääse koskettamaan. — Tämä määräys on amatööreille vaikeasti toteutettavissa, mutta on kiinnitettävä huomiota siihen, ettei laitteella aikaansaada hengenvaaraa sivullisille.

Suurjännitelaitteiden kaikki metalliosat, jotka eivät ole virrallisia, mutta jotka eristysvian sattuessa voivat saada jännitteen, on yhdistettävä johtavasti toisiinsa ja maahan, ellei vaarallisen jännitteen syntymistä voida jollakin muulla tavalla estää tai tehdä vaarattomaksi. — Tämä määräys koskee myöskin pienjännitelaitteita, sikäli kuin mahdollisesti esiintyvä jännite on vaarallinen (jopa 60 V jännite on hengenvaarallinen määrättyissä tapauksissa).

Maadoitus voidaan jakaa tarkoituksensa mukaan suojamaadoitukseen ja käyttömaadoitukseen. Amatöörilaitteissa tulee

useimpiin kysymyksiin suojamaadoitus, josta varmuusmääräykset sanovat seuraavaa:

Suojamaadoituksen tarkoituksena on estää vaarallisen jänniteeron syntymisen käden tai jalan ulottuvilla tavallisesti jännitteettömien osien välillä.

Sisäjohtoverkkoon kuuluvia johtimia saa käyttää sellaisten radiokojeitten maadoitukseen, joilla ei ole ulkoantennia. — Täten ei ulkoantennilla varustetun radiolaitteen maadoitukseen saa käyttää esimerkiksi verkon maadoitettua nollajohdinta.

Keinotekoisia maadoituselektrodeja ovat metallimassat, jotka on kaivettu maahan sopivaan paikkaan yksinomaan johtaman virtaa maahan. Luonnollisia maadoituselektrodeja ovat pääasiassa vesijohdot, rautarakenteet j.m.s.

Maadoitukseen on ensi sijassa käytettävä keinotekoisia maadoituselektrodeja. Sen lisäksi voidaan maadoitukseen käyttää rakennuksessa olevia luonnollisia, maan kanssa johtavassa yhteydessä olevia osia ja esineitä. Keinotekoisia maadoituselektrodeja ei tarvitse käyttää, jos se tuottaa voittamattomia vaikeuksia.

Maadoitusjohtimen yhdistäminen vesijohtoon tulee tapahtua lujasti kiinnitettävillä kiinnikkeillä, jotka on siten asetettava, ettei niitä voi ilman apuneuvoja irroittaa. Maadoitusjohtimet kiinnitetään vesijohtoon tinatulla kuparilevyllä, jonka leveys on vähintään 25 mm ja vahvuus 1 mm ja on vesijohto kiinnityskohdalta ensin hyvin puhdistettava ja kirkastettava.

Kaasujohtoa ei saa käyttää maadoituselektrodina (suoja-maadoituksessa).

Jos maadoituselektrodina käytetään metallilevyä, tulee sen paksuuden olla vähintään 1 mm sen ollessa kuparia ja 2,5 mm sen ollessa galvanoitua rautalevyä. Levyn tulee olla niin suuri, että tarpeeksi pieni maavastus saavutetaan, kuitenkin vähintään 0,5 m². Puhdasta sinkkiä, rautaa tahi messinkiä ei maadoituselektrodiksi saa käyttää, koska tällainen elektrodi ei maassa kestä.

Jos maadoituselektrodina käytetään putkea, tulee sen sisäläpimitan olla vähintään 50 mm ja pituuden vähintään 2 m. Vannetta tai lankaa käytettäessä maadoituselektrodina tulee sen poikkipinnan olla vähintään 50 mm² ja vanteen paksuuden vähintään 3 mm.

Maadoitusjohtimena ei saa käyttää kuparijohtimia, joiden poikkipinta on pienempi kuin 4 mm² (vertaa antennia käsittelevään osaan).

Maadoitusjohtimessa ei saa olla varokkeita, kytkimiä eikä muita katkokohdita.

Radiokojeita koskevat erikoismääräykset.

Seuraavat määräykset koskevat niitä kytkinlaitteita tai osia, joiden avulla radiokojeet (vastaanottimet, vahvistimet, anodijännite- ja hehkuvirtakojet, latauskojeet ja lähettimet) kytketään vaihtovirtasisäjohtoverkkoon.

Radiokojeita saa kytkeä sisäjohtoverkkoon ainoastaan kuivissa huoneissa (ei kellareissa, kylpyhuoneissa y.m.s.)

Kytkinlaite pidetään sisäjohtolaitoksen osana ja siis vahvavirtalaitteena ja tulee sen rakenteellisesti vastata vahvavirtalaitteista annettuja määräyksiä.

Kytkinlaitteessa ei vahvavirtapuolen ja varsinaisen radiokojeen välillä saa olla johtavaa yhteyttä (säätömuuntajaa ei saa käyttää kytkinlaitteen osana).

Vahvavirtallisten ja kaikkien kosketeltavien tahi varsinaisten radiokojeitten kanssa johtavasti yhdistettyjen metalliosien välisen eristyksen tulee kuivassa tilassa vahingoittumatta kes-

tää 1400 V tasavirta- tai 1000 V 50-jaksoinen vaihtovirtajännite 1 minuutin ajan. Tämä koskee myöskin seuraavassa kohdassa mainittuja sulkukondensaattoreita.

Sisäjohtoverkkoa käytettäessä antennina tai maajohtimena on yhdistys tehtävä sulkukondensaattorin kautta, jota pidetään vahvavirtalaitteena. Sulkukondensaattorissa tulee dielektrikumina olla kiillettä, mikaniittia tai muuta näiden veroista kiinteää ainetta. Kiertokondensaattorit sekä kondensaattoreina käytetyt kierretyt punokset j.m.s. eivät ole sallittuja.

Sisäjohtoverkkoon kuuluvia maadoitettuja johtimia saa käyttää ainoastaan sellaisten radiokojeitten maadoitukseen, joilla ei ole ulkoantennia.

Seuraavat määräykset koskevat kaikkia tasavirtasisäjohtoverkkoon kytkettäviä radiolaitteita.

Määräykset ovat samat kuin edellä, paitsi kohta kolme puuttuu ja sen tilalla ovat seuraavat määräykset:

Radiokojeita verkkoon kytkettäessä tai käytön aikana ei saa päästä koskettamaan kojeen jännitteisiä osia.

Radiokojeen ulkopuoliset koskettimet, säätölaitteet j.m.s. eivät saa olla johtavassa yhteydessä sisäjohtoverkon kanssa.

Antennit.

Seuraavassa esitetyt määräykset ovat ilmeisesti tarkoitettut etupäässä vastaanotinantenneja varten, mutta ovat nämä voimassa myöskin lähettinantenneihin nähden, mikäli ankarampia määräyksiä ei ole olemassa.

Antennien asettamista katujen, torien ja teiden yli on vältettävä. Paikalliset viranomaiset voivat tässä suhteessa antaa lisämääräyksiä (esimerkiksi Helsingissä on antennien asettamiseen kadun yli anottava maistraatilta lupaa.)

Antennin risteilyä vahvavirtajohtimien kanssa on vältettävä; jos vahvavirtajohtimen jännite on yli 250 V maata vastaan, on risteily kokonaan kielletty.

Mikäli risteilyä vahvavirtajohtimen kanssa ei voida välttää, on ryhdyttävä seuraaviin toimenpiteisiin:

1. eristimet on, jotta antenni ei voisi pudota alas eristimien särkyessä, kiinnitettävä siten, että niissä esiintyy vain puristusta.

2. antennijohtimen tulee olla siten eristetty kuin vahvavirtanormit vahvavirtajohtimien eristämisestä määräävät (suositellaan säänkestävää NGAW-johdinta).

Antenni ja sen kiertysjohtimet eivät saa olla kokoonpan-tuja yhdistetyistä osista eikä niissä saa olla solmuja eikä juotoksia.

Yhdensuuntaisia tai melkein yhdensuuntaisia antennia käytettäessä tulee eri antennien yhdensuuntaisten osien olla vähintään 5 m:n etäisyydellä toisistaan. Toisiaan vastaan kohtisuorasti risteilevien antennien välisen etäisyyden tulee olla vähintään 2 m.

Viestijohtimen (puhelin- ja lennätinjohtimet) risteilyä määrätään: Viestijohtimen poikki on antenni vedettävä mahdollisimman kohtisuoraan. Pienin sallittu kulma on 60° ja etäisyys vähintään 1 m. Jos antenni taas kulkee yhdensuuntaisesti viestijohtimen kanssa, tulee niiden välin olla vähintään 5 m. Siinä tapauksessa, että antennilanka katketessaan voisi koskettaa viestijohtimeen, tulee jommakumman olla eristettyä.

Antenni on varustettava maadoituskytkimellä (tai vastaavalla), jolla antenni yhdistetään maahan, kun sitä ei käytetä. Kytkimen metalliosat ovat mitoitettavat kestämiään ainakin 6 A virranvoimakkuuden ja 500 V jännitteen. Antennia kannattavat kahtalle asetetut metalliset mastot on maadoitettava.

Kiertokirje merimiehelle

ulkomaan valuutassa maksettavasta palkasta

Nojautuen Valtioneuvoston päätökseen N:o 664 syyskuun 5. päivästä 1941 on Suomen Pankki vahvistanut seuraavat uudet määräykset merimiehelle ulkomaan valuutassa maksettavasta palkasta.

1:o Merimiehelle ulkomaan valuutassa tapahtuva palkanmaksu voi tapahtua ainoastaan silloin kun laiva saapuu ulkomaan satamaan ja tapahtuu palkanmaksu tällöin siinä valuutassa, joka on käypä siinä maassa, jossa laiva sillä hetkellä oleskelee. Palkanmaksu valuutassa voi tapahtua tämän kiertokirjeen mukaan ainoastaan niille henkilöille, joilla on toimi suomalaisella kauppalalla. Jos jokin muu alus kuin suomalainen kauppalaija lähtee ulkomaan satamaan on tällöin valuutan myöntämisestä etukäteen sovittava Suomen Pankin kanssa.

Palkanmaksu ulkomaan valuutassa voi tulla kysymykseen ainoastaan sellaiselle henkilölle, joka todella kuuluu laivan miehistöön, eikä näin ollen henkilölle, joka muuten seuraa laivaa, vaikka hänet olisikin merkitty miehistöluetteloon.

Tässä kiertokirjeessä tarkoitetaan merimiehellä jokaista laivassa palvelevaa (päällikkö mukaanluettuna), joka ylläolevan mukaan voi saada palkkaa ulkomaan valuutassa.

2:o Niitä poikkeuksia lukuunottamatta, jotka koskevat palkanmaksua Ruotsin kruunuissa, ja jotka mainitaan alempana kohdassa 3:o, on pääsääntönä, että merimiehelle saa yhden ja saman kalenterikuukauden aikana ulkomaan satamassa tai satamissa suorittaa ulkomaan valuutassa enintään niin paljon kuin Suomen Pankin valuuttakurssien mukaan vastaa kolmatta osaa hänen voimassa olevassa työehtosopimuksessa määrätystä minimipalkastaan lisättynä tälle lasketuilla ja hänelle tulevilla ikälisillä. Laskettaessa palkkaosuutta valuutassa ei siis huomioida mitään muita lisä kuin ikälisät, vaan on laskuperusteena yllämainittu minimipalkka myöskin silloin, jos merimies jostain muusta syystä saisi nostaa suuremman kuin työehtosopimuksen mukaisen minimipalkan.

Jos laiva ei jonkin kalenterikuukauden aikana lainkaan ole

Maadoitusjohtimella tulee olla vähintään kaksi kertaa niin suuri poikkipinta kuin antennilla.

Mitä laitteissamme esiintyviin jännitteisiin tulee, ei niiden vaarallisuutta ole aliarvioitava. Tiedossamme on ainakin kaksi kuolemaan johtanutta tapaturmaa, jotka ovat syntyneet lähintä käsiteltäessä. Tosin nämä eivät ole sattuneet amatöörlaitteiden yhteydessä, mutta on hyvin todennäköistä, että varomattomuus amatöörlaitteisiin nähden takaa saman tuloksen.

Varmuusmääräysten mukaiset toimenpiteet eivät yksinään riitä estämään tapaturmia, vaan on meidän niiden lisäksi noudatettava riittävää henkilökohtaista varovaisuutta. Jos joudumme käsittelemään jännitteen alaisia osia, on hyvä tapa käyttää tähän vain toista kättä ja pitää toinen varmasti selän takana taikka housun taskussa (OBs). Ei ole myöskään liikaa varovaisuutta se, että selitämme jollekin lähistöllä olevalle sivulliselle henkilölle keinon, jolla laitteemme saadaan jännitteettömäksi tapaturman sattuessa, jottei k.o. "kinkku" pääsisi paistumaan aivan kypsäksi saakka.

Lopuksi ote QST:stä: MAADOITA LÄHETTIMESI, ENNENKUIN SE MAADOITTA SINUT.

—2QZ

käynyt ulkomaan satamassa, ei tältä kalenterikuukaudesta mitään palkkaa ulkomaan valuutassa makseta. Valuut-tosuutta ei liioin voida toiselta kuukaudesta siirtää toiselle kuukaudelle eikä siten siis nostaa jonakin myöhemmänä kalenterikuukautena. Takakäteän maksettavaa palkkalisää ei myöskään voida ottaa huomioon palkkavaluuttana maksettaessa.

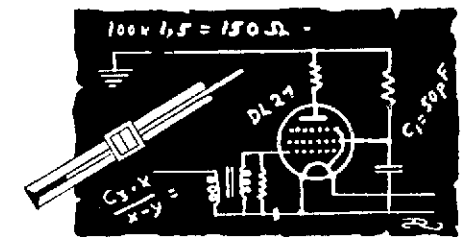
Jos laiva jatkuvasti makaa samassa maassa yli kuunvaihteen, voidaan uusi palkkavaluuttaosuus uudelta kalenterikuukaudesta maksaa tässä maassa aikaisintaan 10 vuorokautta viimeksi tapahtuneen palkkavaluuttamaksun jälkeen tässä maassa.

3:o a) Kun suomalainen kauppalaija, paitsi vuorolaija, saapuu ruotsalaiseen satamaan, saadaan päällystöön kuuluvalle merimiehelle maksaa Rkr. 60:—, miehistöön kuuluvalla, jonka 2:o kohdan mukainen minimipalkka ylittää mk 6.000:—, Rkr. 50:— ja muille Rkr. 35:—.

b) Jos laivan oleskelu yhdessä tai useammassa ruotsalaisessa satamassa saman matkan aikana on kestänyt kauemmin kuin 10 vuorokautta, saadaan kullekin merimiehelle jokaiselta seuraavalta 5 koko vuorokautta käsittävältä keskeytymättömältä ajanjaksoilta yhdessä tai useammassa ruotsalaisessa satamassa lisäksi maksaa Rkr. 15:—.

Uusi 3:o a-kohdan mukaan tapahtuva valuuttajakelu merimiehelle saa tapahtua laivalla, joka välillä käytyään muussa kuin ruotsalaisessa satamassa jälleen saapuu ruotsalaiseen satamaan, jos viimeisestä lähtöpäivästä ruotsalaisesta satamasta on kulunut vähintään 14 vuorokautta lähtöpäivää mu-

U + U + T + T + A SUUNNITELLESSANNE

tai vanhaa parannellessanne huolehdimme tarpeellisista

RADIO- JA SÄHKÖTARVIKKEISTA

HELSINKI

RIKHARDINK.1.

3 1 8 0 7

kaan lukematta. Muussa tapauksessa tapahtuu valuuttajakelu 3:0 b-kohdan mukaisesti.

Siitä huolimatta, että palkanmaksu Ruotsin kruunuissa ei ole sidottu kalenterikuukauteen eikä kolmanneksen peruspalkasta, pitää kuitenkin silloin kun laiva makaa pidemmän ajan Ruotsissa tai kun laiva matkallaan Suomesta muuhun maahan kuin Ruotsiin tai päinvastoin, saapuu ruotsalaiseen satamaan, tarkkaan ottaa huomioon ettei merimiehelle yhden ja saman kalenterikuukauden aikana makseta ulkomaan valuutassa enempää kuin kohta 2:0 edellyttää. Jos esim. laiva matkallaan Suomesta Englantiin on saapunut ruotsalaiseen satamaan ja tällöin esim. laivapoika on nostanut Rkr. 35:— voi hän voimassaolevan valuuttakurssin mukaan saman kalenterikuukauden aikana Englannissa saada vielä £ —6.4 tai päinvastoin, jos laiva matkallaan Englannista Suomeen saapuu ruotsalaiseen satamaan ja esim. rasvaaja Englannissa on nostanut puolet palkkavaluuttastaan (mahd. ikälisät eivät tässä huomioidut) voi hän ruotsalaisessa satamassa saman kalenterikuukauden aikana nostaa ainoastaan Rkr. 38:—.

4:0 Säännöllisessä Suomen—Ruotsin välisessä liikenteessä olevilla laivoilla (matkustaja- ja rahtilaivoilla) saadaan kohdassa 3:0 a) mainitut kruunumäärät maksaa kalenterikuukausittain.

5:0 Yllämainitun lisäksi laivan päällikkö saa kalenterikuukauden aikana nostaa edustus- ja mairinnousurahoja Ruotsissa Rkr. 50:— ja muissa maissa vastaavan määrän muuta siellä käypää valuuttaa.

Palkanmaksuun yhtä vähän kuin muuhunkaan tarkoitukseen ei ulkomaanliikenteessä olevassa laivassa saada käyttää Suomen rahaa senjälkeen kun laiva on jähentynyt suomalaisesta satamasta. Laivassa olevalle merimiehelle ei liioin ole oikeutta pitää hallussaan Suomen rahaa, vaan tulee hänen ennen lähtöä suomalaisesta satamasta tallettaa se joko pankkiin tai laivakassaan, joka taas on laivan päällikön kirjallisesti ilmoitettava tulliviranomaisille ja näiden sinetöitävä.

Suomen rahassa suoritettavaa vastiketta vastaan tapahtuva ulkomaan valuutan osto ja myynti laivassa tai suomalaisessa tai ulkomaan satamassa on ankarasti kielletty.

Merimies ei ole oikeutettu maasta viemään arvopapereita, pankkikirjoja, ehekkejä, postimerkkejä ym. sellaista.

Lopuksi huomautetaan, että kaikki merimiehet ovat myös yleisten voimassaolevien valuuttamääräysten alaiset siten, etteivät he esim. ole oikeutettuja pitämään ulkomaisia pankkitalletuksia tai muulla tavoin pidättämään varoja ulkomailla.

6:0 Laivan saapuessa Suomeen on jokainen merimies velvollinen joko itse tai kapteenin välityksellä ilmoittamaan hallussaan olevan ulkomaan valuutan tulliviranomaisille ja on merimies kuten jokainen muukin Suomen kansalainen velvollinen viipymättä myymään tämän valuutan suomalaiseen pankkiin. Kuitenkin saa merimies, joka tulee samalla laivalla jälleen lähtemään ulkomaille, pitää ja maasta viedä sen valuutan, jonka hän on saanut palkkana yllämainittujen määräysten mukaan. Tällöin on valuutta Suomeen saavuttaessa kuitenkin talletettava laivakassaan.

7:0 Tämän kiertokirjeen määräyksiä on noudatettava toukokuun 15. päivästä 1947 lähtien ja samalla lakkaavat Suomen Pankin kiertokirjeen määräykset maaliskuun 10. päivästä 1942 olemasta voimassa.

Helsingissä, huhtikuun 30. päivänä 1947.

SUOMEN PANKKI

K. Kivialho

C. G. Sundman

J. Helander

SR:n toimintaa

Huhti—toukokuun aikana on Suomen Radiosähköttäjiliiton johtokunta pitänyt kaksi kokousta, toisen huhtikuun 18 p:nä ja toisen toukok. 28 p:nä. Tärkeimmistä tapahtumista tänä aikana mainittakoon seuraavat.

Huhtikuun 14 p:nä hyväksyttiin lopullisesti vielä avoinna olleet, laivaradiosähköttäjien uutta työehtosopimusta koskevat kohdat. Uusi sopimus on nyt painettu ja lähetetty jäsenille.

Huhtikuun 15 p:nä peruutti S. Laivanvarustajain Yhdistys aikaisemmin tekemänsä ilmoituksen sodanvaaralisasopimuksen irtisanomisesta, joten entinen sopimus on edelleen voimassa.

IFR:ltä saapuneen ilmoituksen mukaan oli Ruotsin Radiosähköttäjiliitto irtisanonut työehtosopimuksensa 10. 4. 1947 lähtien, josta syystä ulkomaalaiset radiosähköttäjät eivät saa ottaa toimipaikkoja ruotsalaisissa laivoissa ennenkuin palkkakysymys on saatu järjestetyksi.

Radiosähköttäjä Veikko Koskelalle myönnettiin hänen toisella toimialalla työskentelynsä johdosta pyytämänsä ero SR:n jäsenyydestä kuluvan vuoden alusta lukien.

Maaliskuun 26 p:nä 1947 Valtiovarainministeriölle lähettämässään kirjelmässä ehdotti SR, että palkkausetuksen 6 § 4 momentin nojalla oikeutettaisiin Posti- ja lennätinlaitoksessa palvelevat viran ja toimen haltijat sekä ylimääräisen toimen haltijat lukemaan hyväkseen ikälisää laskettaessa sen ajan, minkä asianomainen kansainvälisen radiosähköttäjätutkinnon suorittamaan ja täytettyään 21 vuotta, on palvellut liikkuvalla aluksella.

Anomuksen johdosta ilmoitti Valtiovarainministeriö 17. 4. 1947 päivätyssä kirjelmässään liitolle, ettei ministeriö palkkausetuksen 6 § 4 momentin säännöksen nojalla voi yleisellä määräyksellä myöntää kaikille Posti- ja lennätinlaitoksessa palveleville oikeutta ikälisää nähdessä lukea hyväkseen p.o. palvelusaikaa, mutta että ministeriö voi kussakin yksittäistapauksessa tehdyn hakemuksen johdosta oikeuttaa, jos se harkitaan kohtuulliseksi, viran ja toimen haltijan lukemaan hyväkseen ikälisää laskettaessa enintään kahdeksan vuotta siitä ajasta, minkä hän on puheena olevassa palveluksessa ollut. Ylimääräisen toimen haltijoille ei mainittua oikeutta voida myöntää, koska valtion ylimääräisistä toimista 19 p:nä tammikuuta 1943 annetussa asetuksessa ei ole palkkausetuksen 6 §:n 4 momenttia vastaavaa säännöstä.

Huhtikuun 10 p:nä Ulkoasiainministeriölle lähetetyssä, SR:n Suomen Koneestariiliiton ja Suomen Merimies-Uniönin yhteisesti allekirjoittamassa kirjelmässä ehdotettiin, että Suomi lähettäisi professori Ylöstalon lisäksi Yhdysvalloissa toukuu-kuussa alkavaan kansainväliseen radiokonferenssiin ainakin yhden kauppamerenkulun radiotoimintaan perehtyneen asian-tuntijaedustajan Posti- ja lennätinhallituksesta. — Huhtikuun 22 p:nä SR:lle lähettämässään kirjelmässä ilmoitti ministeriö saaneensa asiasta Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön lausunnon, jossa ehdotukseen nähden pääasiassa valuuttavaikeuksien vuoksi asetetaan kielteiselle kannalle ja jonka vuoksi Ulkoasiainministeriö ei katsonut asian antavan aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Toukokuun 2 p:nä Posti- ja lennätinhallitukselle lähettämässään kirjelmässä kiinnitti liitto jälleen Plh:n huomiota siihen epäkohtaan, että melkein kaikki rannikko- ja ilmailuviestiasemilla olevat radiosähköttäjien virat pidetään jatkuvasti ylimääräisinä huolimatta siitä, että ne ovat katsottavat vakinaisuusluontoisiksi. Samalla ehdotti liitto, että Posti- ja len-

nätinhallitus tulo- ja menoarvioehdotuksessaan väkisi 1948 esittäisi näiden toimien vakinaistamista v. 1948 alusta.

Toukokuun 2 p:nä 1947 lähetti SR Sosiaaliministeriölle sen pyytämän lausunnon, joka koskee internomisajan rinnastamista asepalvelusaikaan virkavuosien laskemiseen nähden. Lausunnossaan ehdotti liitto, että aika, jonka suomalaisella aluksella palvellut radiosähköttäjä viime sotien johdosta on ollut internoituna ulkomaille, on rinnastettava SR:n ja S. Laivanvarustajain Yhdistyksen ja Ålands Redarförningin välillä tehdyn työehtosopimuksen 1 §:n d) kohdassa mainittuun asepalveluun.

Liiton saaman tiedon mukaan oli Posti- ja lennätinhallitus 18. 4. 1947 Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähettänyt ehdotuksen eräiden Plh:n alaisten ylimääräisten toimen haltijain palkkausluokkiin sijoittamiseksi, sekä ilmoittanut ennen sijoitusten suorittamista kuulleen asianomaisia viran tai toimen haltijain järjestöjä. M.m. oli ehdotuksessa tehty esitys ylimääräisen 1 pl. ekspeditöörin sijoittamisesta 24 palkkausluokkaan, mutta jätetty ylim. 1 pl. ensimmäisen asemapäivystäjän toimi edelleen 23 palkkausluokkaan, vaikka nämä toimet nykyisinkin ovat samassa palkkausluokassa ja toisiinsa rinnastettavissa.

Kun Posti- ja lennätinhallitus ei kuitenkaan ollut ennen yllämainitun ehdotuksensa lähettämistä kuullut asiassa SR:ää, johon Posti- ja lennätinlaitoksen rannikko- ja ilmailuviestiasemilla palvelevat ylimääräiset toimenhaltijat melkein poikkeuksetta kuuluvat ja kun mainituissa ehdotuksessa ei oltu poistettu palkkausluokkiin sijoittamisesta vällinnetta epäkoh-tia SR:n jäsenten osalta, ehdotti liitto toukokuun 10 p:nä Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähettämässään kirjelmässä, edellämainittuihin seikkoihin viitaten, että tässä vaiheessa olisi ainakin ylim. 1. palkkausluokan ensimmäisen asemapäivystäjän toimi sijoitettava 24. palkkausluokkaan, eli samaan palkkausluokkaan kuin siihen verrattava 1. palkkausluokan ekspeditöörin toimi. Samalla lähetti liitto ministeriölle jäljennöksen Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan palkkajaoistolle 17. 3. 1947 lähettämästään kirjelmästä, jossa oli esitetty kaikki ne epäkohdat, jotka nykyisin vallitsevat radiosähköttäjien palkkausluokkiin sijoittamisessa, sekä ehdotukset näiden epäkohtien poistamiseksi.

Sen johdosta, ettei Hint- ja palkkanuuvosto katsonut voimansa vahvistaa Aero Oy:n ja liiton välillä jo 14. 3. 1947 hyväksyttyjä uusia palkkoja lentoradiosähköttäjille, irtisanoivat kaikki Aero Oy:n palveluksessa olevat sähköttäjät huhtik. 24 p:nä työsuhteensa päättyväksi toukok. 10 p:nä. Kun Sosiaaliministeriön 5 p:nä toukokuuta vahvistamat lentoradiosähköttäjien uudet palkat jäivät huomattavasti pienemmiksi kuin Aero Oy:n ja liiton välillä 14. 3. 1947 hyväksytyt palkat, näytti siltä, ettei työseisauksen alkamista toukokuun 10 p:nä enää voitaisi välttää. Toukokuun 9 p:nä käydyissä neuvotteluissa onnistuttiin kuitenkin löytämään molempia osapuolia tyydyttävä ratkaisu, jonka mukaan lentoradiosähköttäjien aikaisemmat palvelusvuodet laiva-, rannikko- ja ilmailuviestiasemilla otetaan määräprosentilla huomioon ikälisiin oikeuttavia palvelusvuosia laskettaessa, josta johtuen asianomaiset pääsivät heti korkeampaan palkkaluokkaan. Tämän ratkaisun perusteella saatiin vihdoin tämä pitkäaikainen ja erittäin sitkeä käynyt palkkataistelu tyydyttävään päätökseen. Uusi sopimus on voimassa takautuvasti 1. 1. 1947 lähtien.

Päivämäärällä 28. 5. 1947 hyväksyttiin II lk. radiosähköttäjä Eino Akseli Jokinen SR:n jäseneksi jäsennumerolla 525. Radiosähköttäjä Vilho Metsälälle myönnettiin hänen toi-

SRAL:n JÄSENLUETTELO v. 1946.

Jatk. edell. num.

OH7NO Kosti Finne, Kuopio, Piispankatu 14.
OH7YL Helka Inkeri Niskanen, Laukkala.
OH8NA Torkel D. Viitanen, Oulujoki, Oulunsuun, Koivula.
OH8NB Olli M. Snellman, Oulu, Numminkatu 32.
OH8NC Vihtori Olavi Huikko, Oulu, Sepänkatu 9. A. 5.
OH8ND Ahti A. Kantanen, Helsinki, Minna Canthinkatu 16. A. 5.
OH8NE Aatos Vaakanainen, Maarianhamina, Ilmailuviestiasema, Lentokenttä.
OH8NF Kaarlo Olavi Kaattari, Oulu, Kirkkokatu 49.
OH8NG Kauko Erkki Hyvärinen, Oulu, Hallituskatu 16.
OH8NH Mikko A. Cajan, Kärämäki, O.1.
OH8NI Karl Jan P. G. Govenius, Tornio, Hallituskatu 8.
OH8NJ Tuomo Ilmari Puhakka, Ylivieska, Pappila.
OH8NK Veli V. Aine, Tornio, Välikatu 11.
OH8NL Väinö Kosti Mikkonen, Oulu, Pikkukangas.
OH8NM Eero Yrjö Ek, Veitsiluoto 123.
OH8NN Frans Allan Inha, Raah, Sovionkatu 1.
OH8NO Jaakko Olli Tulkki, Rovaniemi.
OH8NP Karl Erik W. Kling, Kajaani, Vuorikatu 3.
OH8NQ Pentti Tapani Pärnä, Kajaani, Vuorikatu 3.
OH8NR Veli Pekka Kuusivuori, Kajaani, Brahenkatu 6.
OH8NS Risto Olavi Kiviluoto, Kajaani, Purola, Purolantie 52.

Loppu.

Pikku tietoja

Tunnus ME5 kuuluu Suezin kanaalialueelle. VU7 on Bahrein saaret. ET 3Y = Addis Abeba, Etiopiassa, opr. on ruotsalainen! UAOKAA sijaitsee Dickson saarella Jäämerellä. KC4 Antarctica, KZ5 Canal Zone (USA), KJ6 Johnston saaret, GC4 Englannin kanaalin saaret.

*

Ote LZ11D:n kortista: "Unlicensed because according the law Bulgaria no one can own a private radio transmitter", pse send all qsl to this country via HB9E or ARRL.

*

Norjalaisella tieteellisellä retkikunnalla, joka huhtikuun lopulla lähti lautalla Perusta Tyynelle Valtamerelle suorittaakseen ensikädessä merivirtoja koskevia tutkimuksia, on mukanaan lyhytaaltoradiolaitteet. Kutsumerkki on LI2B ja käyttää retkikunta m.m. 20 m. aaltoa. Radioamatöörit! Koet-takaapa saada yhteys mainittuun retkikuntaan ja antakaa tiedot tuloksista lehdellemme.

selle toimialalle siirtymisensä johdosta pyytämänsä ero SR:n jäsenyydestä päivämäärällä 28. 5. 1947.

Heinä—elokuun aikana on allekirjoittanut varmimmin tavattavissa SR:n toimistossa maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 13—15.

Helsinki, 1. 6. 1947.

Sihteeri.